

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи
і спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

Східна Європа в геополітиці й геоекономіці ХХ ст.

Рівень вищої освіти – (другий)

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин

Протокол № 1

від «29» серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Східна Європа в геополітиці й геоekonomіці ХХ ст.
Викладач (і)	д.і.н., проф. Комар Володимир Леонович
Контактний телефон викладача	+380975288077
E-mail викладача	volodymyr.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно графіку консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є геополітика та геоekonomіка Східної Європи в ХХ столітті, що передбачає дослідження та вивчення політичного та соціально-ekonomічного фактору у розвитку Східної Європи.</p> <p>До вивчення даної дисципліни студент приступає в разі набуття певних знань, навичок та вмінь з навчальних дисциплін: «Історія міжнародних відносин», «Геополітика та геоekonomіка» «Економічна історія світу», «Політологія».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни «Східна Європа в геополітиці й геоekonomіці ХХ ст.» полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи географії, політики й економіки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувавши у студентів знання про основні поняття з впливу географічного становища на політику й економіку в регіоні. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, етноконфесійні та культурні процеси, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку Східної Європи.</p> <p>Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Східна Європа в геополітиці й геоekonomіці ХХ ст.» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення особливостей формування державності у Східній Європі від найдавніших часів до наших днів; - дослідження політичного розвитку Східної Європи у різні періоди її існування; - з'ясування соціально-ekonomічного фактору у розвитку Східної Європи; - дослідження культурно-релігійного розвитку Східної Європи; <p>- характеризувати економічний сучасний стан і перспективи розвитку Східної Європи;</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Загальні компетентності.	
<p>2.Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>3.Здатність до пошуку й аналізу інформації з різних джерел.</p>	
Спеціальні (фахові) компетентності.	

2. Здатність розробляти й аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль в сучасній світовій економічній системі.
7. Здатність аналізувати й оцінювати гео економічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.
9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення свого рівня кваліфікації.

Програмні результати навчання:

РН12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
1	292 «Міжнародні економічні відносини»	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам.роб.
Тема 1. Східна Європа в геополітичних і гео економічних концепціях першої третини ХХ ст.	2	2	8
Тема 2. Східна Європа в польській геополітиці першої чверті ХХ ст.	2	2	10
Тема 3. Східна Європа в політиці прометеїзму Польщі (1921 – 1939 рр.).	2	4	12
Тема 4. Східна Європа в геополітиці й гео економіці Німеччини в першій половині ХХ ст.	2	2	10
Тема 5. Україна в геополітиці й гео економіці росії.	2	4	10
Тема 6 Україна в геополітиці центральноєвропейських держав.	2	2	10
ЗАГАЛОМ	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Розрахунок максимальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни здійснюється згідно кредитно-модульної системи. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить до заліку:
Вимоги до письмових робіт	На кожне практичне заняття ви повинні виконати зазначене завдання (див. календарний план). Завдання має бути виконано самостійно, плагіат заборонений. Оцінюється

	якість та оригінальність запропонованого вами підходу. Завдання повинно бути присутнє на семінарі із відповідної теми. Воно може бути оцінено максимум у 5 балів. Поточний контроль – 35 балів Контрольні роботи – 30 балів Колоквіум – 20 балів Самостійна робота – 15 балів Всього: 100 балів
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Залік. Форма здачі – комбінована (усна відповідь і складання підсумкового тесту в системі d-learn); Структура білета – 2 теоретичних питання; Розподіл балів: - питання білета №1 - 10 балів; - питання білета № 2- 10 балів; - тестування 30-балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: Доповіді-презентації, тези доповіді, аналітичні звіти. <u>Академічна доброчесність:</u> Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p><u>Відвідування занять</u> Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p><u>Неформальна освіта</u> Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>	
8 . Рекомендована література	
<p>Андрущенко (Гринько) С. В. Україна в сучасному геополітичному середовищі. Київ : Логос, 2005. 288 с.</p> <p>Базив Д. П. Геополитическая стратегия Украины. Киев, 2000. 192 с.</p> <p>Булгаков В. А. Концептуальні засади визначення геополітичних пріоритетів України [Електронний ресурс] : автореф. дис... канд. політ. наук : 23.00.01 / Булгаков Валерій Андрійович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2002. 18 с. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2002/02bvagpu.zip (Дата перегляду: 15.12.2015).</p> <p>Василенко С. Д. Україна: Геополітичні виміри в загальноєвропейському процесі. Одеса : ОДМА, 2000. 206 с.</p> <p>Вегеш М. Геополітика в постатях і термінах : підручник для студентів і аспірантів</p>	

спеціальності «Політологія». Ужгород: 2020. 786 с. [Електронний ресурс] URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/31364/1/%d0%9c.%d0%92%d0%b5%d0%b3%d0%b5%d1%88%2c%20%d0%9c.%d0%9f%d0%b0%d0%bb%d1%96%d0%bd%d1%87%d0%b0%d0%ba%2c%20%d0%92.%20%d0%9f%d0%b5%d1%82%d1%80%d1%96%d0%bd%d0%ba%d0%be.%20%d0%93%d0%b5%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%bb%d1%96%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0.pdf>

Врублевський В. К. Український шлях. Начерки: геополітичне становище України та її національні інтереси. Київ, 1997. 426 с.

Гальчинський А. С. Україна – на перехресті геополітичних інтересів. Київ : Знання України, 2002. 180 с.

Геоeкономiка та геополiтика України : навч. посiб. / А. К. Шидловський, Г. Г. Пiвняк, М. В. Рогоза, С. I. Випанасенко. Днiпропетровськ : НГУ, 2007. 282 с.

Геополітика : енциклопедія / Є. М. Суліма [та ін.]. Київ : Знання, 2013. 919 с.

Геффернен М. Значення Європи. Географія та геополітика : [пер. з англ.]. Київ : Дух і Літера, 2011. 462 с.

Днiстрiянський М. С. Геополiтика : навч. посiб. ; МОНМС України, Львiв. нац. ун-т iм. I. Франка. Львiв, 2011. 436 с. [Електронний ресурс] URL : http://old.geography.lnu.edu.ua/Strukt/Biblio/alphavit/Ukr/Ukr_D/Dnistrianskyi/geopolityka.pdf

Днiстрiянський М. С. Геополiтичнi доктрини i пiдходи: критичний аналіз методологiї; Львiв. нац. ун-т iм. I. Франка. Львiв, 2003. 111 с.

Днiстрiянський М. С. Полiтична географiя та геополiтика України. Навч. посiб. Тернопiль :, 2010. 344 с. [Електронний ресурс] URL : <https://bohdan-books.com/upload/iblock/aba/aba2165c11e37e3358d07a83e8b10cf2.pdf>

Дорошко М. С. Геополітичні інтереси та зовнішня політика держав пострадянського простору : навч. посіб. для студентів напряму “Міжнародні відносини”. Київ., 2011. 226 с.

Ігнатєва Т. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність : навч. посіб. для студентів. Кам'янецьПодільський, 2015. 112 с.

Кальченко Т.В. Глобальна економіка. К.:КНЕУ, 2009. 364 с.

Кудряченко Ф. М. Геополітика : підруч. для студентів вищ. навч. закл. [Електронний ресурс] URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001114

Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Геоeкономiка та глобальнi стратегiї українського бiзнесу (антикризовий аспект): навчальний посiбник. К., 2017. 352 с.

Викладач

Комар В.Л.